

XXX OLIMPIADA FIZYCZNA (1980/1981). Stopień W, zad. doświadczalne - D1-B.

Źródło: Olimpiada Fizyczna XXIX – XXXI, WSiP, 1986

Autor: Nadolny Andrzej, Pniewska Krystyna

Nazwa zadania: Oporność słuchawki

Działy: Elektryczność

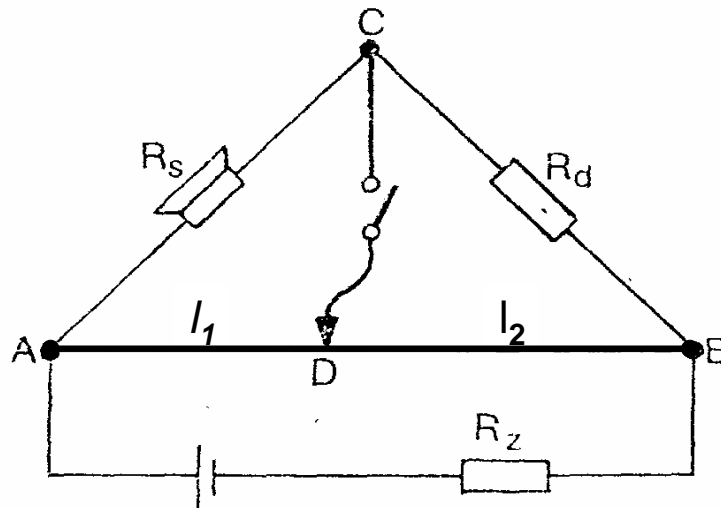
Słowa kluczowe: słuchawka, oporność

Zadanie doświadczalne - D1-B, zawody stopnia wstępnego, XXX OF.

Dysponując: słuchawką elektromagnetyczną (np. telefoniczną), opornicą dekadową, opornikami radiowymi o różnych wartościach, kawałkiem drutu oporowego o oporności 10-20 Ω i długości około 1 cm, rozpiętym na desce, baterijką 4,5 V, wyłącznikiem, linijką, przewodami z wtyczkami i krokodyłkami, zestaw odpowiedni obwód i wyznacz oporność posiadanej słuchawki.

Rozwiązanie.

Zestawiamy układ mostkowy, schematycznie przedstawiony na rysunku 1. Między punktami A i B rozpięty jest drut oporowy. Opornik R_z (o oporze około 10—20 Ω) pełni rolę zabezpieczającą przed przepływem nadmiernego prądu; nie jest on jednak konieczny, zwłaszcza przy wyższych wartościach oporu rozpiętego drutu. R_d jest oporem opornicy dekadowej, zamiast niej można również użyć dokładniejszych oporników radiowych. Kontakt w punkcie D realizujemy za pomocą krokodyłka. Szukamy takiego punktu D, aby włączenie i wyłączenie wyłącznika nie powodowało trzasków w słuchawce. Oznacza to równowagę mostka: różnica potencjałów między punktami C i D jest wtedy równa zero.

Rys. 1

Zachodzi wówczas

$$\frac{R_s}{R_d} = \frac{l_1}{l_2}$$

Aby wyznaczyć opór R_s słuchawki wystarczy więc zmierzyć długości odcinków l_1 i l_2 oraz znać wartość oporu R_d . Największą dokładność uzyskuje się, gdy opór R_d jest zbliżony do R_s , a $l_1/l_2 \approx 1$.